

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1107
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2018
Economics - IX
International Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use blue and black pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt all)

05

1. ----- propounded the theory of Absolute Advantage.
2. Trade barriers released -----.
3. New Economic Policy of India Implement since ----- year.
4. ----- is reduce the value of money.
5. “Inter regional & International Trade” Book is written by -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (अनिवार्य)

१. निरपेक्ष लाभ सिद्धांत ----- यांनी मांडला.
२. ----- व्यापारात व्यापारातील बंधने दूर केली जातात.
३. ----- साली भारतात नविन आर्थिक धोरण सुरु झाले.
४. ----- मुळे चलनाचे मुल्य घटते.
५. “Inter Regional & International Trade” हे पुस्तक ----- यांनी लिहीले.

B) Answer in one sentence. (attempt all)

05

1. What is meant by tariff?
2. What is meant by International Trade?
3. What is free Trade?
4. What is meaning of Balance of payment?
5. International Economics is which branch of Economics.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. प्रशुल्क म्हणजे काय?
२. आंतरराष्ट्रीय व्यापार म्हणजे काय?
३. मुक्त व्यापार काय आहे?
४. व्यवहार तोल म्हणजे काय?
५. आंतरराष्ट्रीय व्यापार ही अर्थशास्त्राची कोणती शाखा आहे?

Q.2 A) Explain concepts / terms / events (any two) 10

(word limit 60 per answer)

1. Internal trade
2. Favorable terms of Trade
3. Disequilibrium in Balance of Payment
4. Import Tariff

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. अंतर्गत व्यापार
२. अनुकूल व्यापार अटी
३. असंतुलीत व्यवहार तोल
४. आयात प्रशुल्क

B) Attempt in short (any two)

(word limit 60 per answer)

1. Explain the effect of quota.
2. State the difference between Internal Trade and International Trade.
3. Explain the problem of measure in terms of trade.
4. Write the remedies in Equilibrium in Balance of payment.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. कोट्याचे परिणाम स्पष्ट करा.
२. अंतर्गत व्यापार आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापार यातील फरक सांगा.
३. व्यापार अटीच्या मापनातील अडचणी स्पष्ट करा.
४. व्यवहार तोलातील संतुलनाचे उपाय लिहा.

Q.3 Answer in detail. (any one)
(word limits 200 per answer)

1. Explain the comparative advantage theory of International Trade.
2. Explain the merits and demerits of devaluation.

20

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(शब्द मर्यादा २०० शब्द)

१. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा तुलनात्मक लाभाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
२. अवमूल्यनाचे गुण व दोष स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1108
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2018

Economics - X
Agricultural Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use blue and black pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

- 1) Firstly ----- country started the contract farming in the world.
- 2) Food Corporation of India established in the ----- year.
- 3) Average productivity = $\frac{\text{-----}}{\text{Number of labours}}$
- 4) ----- is the father of green revolution.
- 5) Food security bill passed in the ----- year.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- या देशाने जगात सर्वप्रथम करार शेतीला सुरुवात केली?
- २) भारतीय अन्न महामंडळ ----- मध्ये स्थापन झाले.
- ३) सरासरी उत्पादकता = $\frac{\text{-----}}{\text{श्रमिकांची संख्या}}$
- ४) ----- हे हरित क्रांतीचे जनक होत.
- ५) अन्न सुरक्षा विधेयक ----- वर्षी पारित झाले.

B) Answer in one sentence. (attempt all)

- 1) What is meant by agricultural labour productivity?
- 2) In which year crop insurance policy started in India?
- 3) In which five year plan preference given to agriculture?
- 4) In which is National Seed Corporation established?
- 5) Disguised unemployment related in which sector?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) कृषीची श्रम उत्पादकता म्हणजे काय?
- २) भारतात पीक विमा योजना कोणत्या वर्षी सुरु झाली?
- ३) कृषी क्षेत्रास कोणत्या पंचवार्षिक योजनेस प्राधान्य देण्यात आले?
- ४) राष्ट्रीय बि-बियाणे महामंडळ केव्हा स्थापन झाले?
- ५) छुपी बेकारी कोणत्या क्षेत्राशी निगडीत आहे?

Q.2

A) Explain concepts / terms / events (any two)

(word limits 60 per answer)

- 1) Optimum Land Holding
- 2) Contract farming
- 3) Agricultural Productivity
- 4) Sustainable development

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) पर्याप्त धारण क्षेत्र
- २) करार शेती
- ३) कृषी उत्पादकता
- ४) शाश्वत विकास

B) Attempt in short. (any two)

(word limits 60 per answer)

- 1) Write the causes of small agriculture land holding in India.
- 2) Explain the features of agriculture price policy.
- 3) State the difference between rural and urban unemployment.
- 4) Explain the progress of Public Distribution System.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) भारतातील धारण क्षेत्राचा आकार लहान असण्याची कारणे लिहा.
- २) कृषी किंमत धोरणाची वैशिष्ट्ये विशद करा.
- ३) ग्रामीण बेकारी आणि शहरी बेकारी यातील फरक सांगा.
- ४) सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेची प्रगती विशद करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)
(word limits 200 per answer)

20

- 1) Explain the relationship between agriculture and industry.
- 2) Explain the role of agriculture in economic development.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) कृषी व उद्योग यांचा परस्परसंबंध स्पष्ट करा.
- २) आर्थिक विकासातील कृषी क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1153
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2018
Economics - XI
History of Economic Thought

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use blue or black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

1. The concept of multiplier principle was first time introduced by -----.
2. Thomas Mun was ----- economist.
3. David Ricardo has written his book entitled 'On the principle of political economy and taxation' ----- in the year.
4. Theory of law market was propounded by -----.
5. "Principle of Economic" book was written by -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. ----- या अर्थशास्त्रज्ञाने गुणकाची संकल्पना प्रथम मांडली.
२. थॉमस मून हा ----- विचार सरणीचा अर्थशास्त्रज्ञ होता.
३. डेव्हिड रिकार्डो यांनी "The principle of political economy and Taxation" हा प्रसिद्ध ग्रंथ ---
----- यावर्षी लिहीला.
४. बाजारपेठेचा सिद्धांत ----- यांनी मांडला.
५. "Principle of Economic" हा प्रसिद्ध ग्रंथ ----- यांनी लिहीला.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

1. What is meant by the utility value?
2. What is mean by physiocracy?
3. What is the natural price?
4. What is meant by constant expenditure?
5. Who has stated the "Theory of surplus value"?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. उपयोगिता मूल्य म्हणजे काय?
२. निसर्गवाद म्हणजे काय?
३. नैसर्गिक मूल्य म्हणजे काय?
४. स्थिर खर्च म्हणजे काय?
५. अतिरिक्त मूल्य सिद्धांत कोणी मांडला?

Q.2

A) Explain concept/ terms / units / events. (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Mercantilisms
2. Division of labour
3. Multiplier principle
4. Quasi Rent

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांसाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. व्यापारवाद
२. श्रमविभागणी
३. गुणकतत्त्व
४. आभासखंड

B) Attempt in short. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Evaluation of psysicracy thought.
2. Critically examine evaluate the circulation of wealth?
3. State the liquidity preference theory of Keynes.
4. Explain the concept of elasticities of demand.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांसाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. निसर्गवादी विचारांचे मूल्यमापन करा.
२. संपत्तीचे संचलन यावर टिकात्मक परिक्षण करा.
३. केन्सचा रोकड प्रवृत्ती प्राधान्य सिद्धांत स्पष्ट करा.
४. मार्शल यांची मागणीची लवचिकता ही संकल्पना स्पष्ट करा.

Q.3 Write answer in detail. (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

20

1. Critically examine the Adam Smith's theory of value.
2. What is mercantilism? State the causes of its emergence.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नांसाठी किमान २०० शब्द मर्यादा)

१. अँडम स्मिथच्या मूल्य सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.
२. व्यापारवाद म्हणजे काय? त्यांच्या उदयाची कारणे सांगा.

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1153
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2018
Economics - XI
Mathematical Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
3. Use blue or black pen only.
4. Use pencil for diagrams.
5. Use of signs, attracting attentions is prohibited.
6. Use of simple calculator is permitted.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.
५. साध्या गणक यंत्राच्या वापरास परवानगी आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

1. $Marginal\ revenue = \frac{\text{change in total Revenue}}{\text{change in quantity}}$
2. $D = f(\text{---})$
3. Elasticity of Demand is shown by ----- sign.
4. The derivative value of constant is equal to -----.
5. Marginal utility approach is developed by -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. सीमान्त प्रणाली = $\frac{\text{एकूण प्राप्त्यतील बदल}}{\text{एकूण प्राप्त्यतील बदल}}$
२. मागणी (D) = f (-----)
३. मागणीची लवचिकता ----- चिन्हाने दर्शविली जाते.
४. स्थिर पदाचा विकलज हा ----- असतो.
५. सिमांत उपयोगिता विश्लेषण ----- यांनी विकसित केले.

05

B) Answer in one sentence each. (attempt all)

1. What is meant by identity matrix?
2. What is meant by price line?
3. Write the formula of addition derivatives rule.
4. What is meant by average cost?
5. State the definition monopolist market?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. एकक सारणी म्हणजे काय?
२. किंमत रेषा म्हणजे काय?
३. बेरजेच्या विकलजचे सूत्र लिहा.
४. सरासरी खर्च म्हणजे काय?
५. मक्तेदारीयुक्त बाजारपेठेची व्याख्या सांगा.

Q.2

A) Explain concept/ terms / units / events. (any two)

10

1. Perfect competition
2. Partial derivatives
3. Find the distance between two points. Where $A(-4, 2)$ and $B(2, 7)$
4. Prove that: $(A^T)^T = A$

$$\text{Where } A = \begin{bmatrix} -1 & -2 & 4 \\ 2 & 4 & 0 \\ 0 & 5 & 3 \end{bmatrix}$$

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

१. पूर्ण स्पर्धा
२. अंशिक विकलज
३. दोन बिंदुमधील अंतर शोधा: जेथे $A(-4, 2)$ आणि $B(2, 7)$
४. सिद्ध करा: $(A^T)^T = A$

$$\text{जेथे } A = \begin{bmatrix} -1 & -2 & 4 \\ 2 & 4 & 0 \\ 0 & 5 & 3 \end{bmatrix}$$

B) Attempt in short. (any two)

10

1. State the conditions of profit maximization.
2. Explain the relationship between marginal cost and average cost.
3. The demand and supply function of a commodity are given below:
 $D_x = 11P - 11$
 $S_x = 9P + 7$
 Then find the equilibrium price (P) and quantity of commodity (X).
4. If MR is Rs. 50 and the price elasticity of demand is 2 find AR.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१. नफा महत्तमीकरणाची अट सांगा.
२. सिमांत खर्च आणि सरासरी खर्च यातील संबंध स्पष्ट करा.
३. एका वस्तूचे मागणी आणि पुरवठा फलन खाली दिले आहे.
 $D_X = 11P - 11$
 $S_X = 9P + 7$
 यावरून संतुलित किंमत (P) आणि वस्तुची मात्रा (X) काढा.
४. जर सिमांत प्राप्ती ५० रु. आणि मागणीची किंमत लवचिकता २ असेल तर सरासरी प्राप्ती (AR) शोधा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

20

1. Given the utility function $U = q_1 q_2$, price of commodity q_1 is Rs.1, price of commodity q_2 is Rs.5 and income of the consumers Rs.10. find optimum quantity of commodities of q_1 and q_2 .
2. If $y = uv$

Where u and v are the function of x, then prove that:

$$\frac{dy}{dx} = u \cdot \frac{dv}{dx} + v \cdot \frac{du}{dx}$$

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

१. उपयोगिता फलन $U = q_1 q_2$, q_1 वस्तुची किंमत १ रु; q_2 वस्तुची किंमत ५ रु. आणि उपभोक्त्याचे उत्पन्न १० रु. दिले असता q_1 आणि q_2 वस्तुची इष्टतम मात्रा शोधा.
२. जर: $y = uv$
 असेल, जेथे u आणि v ही x ची फलने असतील तर सिद्ध करा”

$$\frac{dy}{dx} = u \cdot \frac{dv}{dx} + v \cdot \frac{du}{dx}$$

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1153
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2018
Economics - XI
Labour Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use blue or black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

1. Eleventh five year plan period was -----.
2. The concept of wage determine was first time introduced by -----.
3. Child labour act was passed in the year -----.
4. "The Theory of wages" book was written by -----.
5. The head office of central labour education board at -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. अकराव्या पंचवार्षिक योजनेचा कालखंड ----- हा आहे.
२. वेतनदर निश्चितीची संकल्पना सर्व प्रथम ----- यांनी मांडली.
३. बालमजूर कायदा ----- वर्षी मंजूर झाला.
४. 'वेतनाचा सिद्धांत' हा ग्रंथ ----- यांनी लिहीला.
५. केंद्रीय श्रमिक शिक्षण मंडळाचे मुख्य कार्यालय ----- येथे आहे.

B) Answer in one sentence each. (attempt all)

05

1. What is meant by living wage?
2. Which act passed related to industry in India in the year 1947?
3. State the definition of labour.
4. State the current unemployment rate in India.
5. Which year 'Indian labour education institution' has been established?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. निर्वाह वेतन दर म्हणजे काय?
२. भारतात १९४७ मध्ये उद्योगासंबंधी कोणता कायदा पास झाला?
३. श्रमाची व्याख्या सांगा.
४. भारतातील सध्याचा बेकारीचा दर सांगा.
५. भारतीय श्रम शिक्षण संस्था कोणत्या वर्षी स्थापन करण्यात आली?

Q.2

A) Explain concept/ terms / units / events. (any two)

1. Demand of labour
2. Minimum wages
3. Urban unemployment
4. Unorganized sector

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

१. श्रमाची मागणी
२. न्यूनतम वेतन
३. शहरी बेकारी
४. असंघटीत क्षेत्र

B) Attempt in short. (any two)

1. State the causes of unemployment.
2. Write the nature of Indian labour market.
3. State the problems of rural labour.
4. Write the benefits of collective bargaining.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१. बेकारीची कारणे सांगा.
२. भारतीय श्रम बाजाराचे स्वरूप लिहा.
३. ग्रामीण मजुरांच्या अडचणी सांगा.
४. सामुहिक सौदा शक्तीची फायदे लिहा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

1. Write the labour policy during eleventh five year plan.
 2. Explain the relationship between employment and development
- सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

१. आकराव्या पंचवार्षिक योजना काळातील रोजगार धोरण लिहा.
२. रोजगार आणि विकास यातील संबंध स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1189
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Oct/Nov 2018
Economics - V (Compulsory)
(Macro Economics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर अपेक्षित आहे.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) ----- has firstly coin the concept of Macro Economics.
- 2) There are ----- methods of national income measurement.
- 3) $M=ky$ this equation is stated by -----
- 4) Psychological law of consumption is stated by -----
- 5) ----- has stated the over Investment theory of trade cycle.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- यांनी अर्थशास्त्राची संकल्पना सर्वप्रथम मांडली.
- २) राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाच्या ----- पद्धती आहेत.
- ३) $M=ky$ हे समीकरण ----- यांनी मांडले.
- ४) उपभोगाच्या मानसशास्त्रीय नियम ----- यांनी मांडला.
- ५) ----- यांनी व्यापारचक्राचा अतिरिक्त गुंतवणूकीचा सिद्धांत मांडला.

B) Answer in one sentence. (attempt all)

- 1) In which method of national income measurement, production factor income take into account?
- 2) State the J.B. Says law of market.
- 3) What is meant by Consumption Function?
- 4) State the formula of Average Propensity to consume.
- 5) Write the Fisher's equation of exchange.

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाच्या कोणत्या पद्धतीमध्ये उत्पादन घटकांच्या मोबदल्याचा विचार केला जातो?
- २) जे.बी . सॅ चा बाजारपेठविषयक नियम सांगा.
- ३) उपभोग फलन म्हणजे काय?
- ४) सरासरी उपभोग प्रवृत्तीचे सूत्र सांगा.
- ५) फिशरचे विनिमय समीकरण लिहा.

Q.2

A) Explain concept/terms/units/events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Aggregate demand
- 2) Index number
- 3) Production method of national income measurement
- 4) Marginal propensity to consume.

अ) संकल्पना/ संज्ञा / घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) समग्र मागणी
- २) निर्देशांक
- ३) राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाची उत्पादन पद्धती
- ४) सिमांत उपभोग प्रवृत्ती

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Describe the limitations of Macro Economics.
- 2) Write the importance of national income measurement.
- 3) Write the monetary measures to control the trade cycle.
- 4) Explain the Fisher's Quantitative theory of money.

- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
- (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- १) स्थूल अर्थशास्त्राच्या मर्यादांचे वर्णन करा.
 - २) राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाचे महत्व लिहा.
 - ३) व्यापारचक्र नियंत्रणाचे मौद्रीक उपाय लिहा.
 - ४) फिशरचा चलनसंख्यामान सिद्धांत स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Critically examine the Hawtrey's Monetary theory of trade cycle.
- 2) What is meant by Macro Economics? Explain the nature and scope of Macro Economics.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) हॉट्रेच्या व्यापारचक्राच्या मौद्रीक सिद्धांताचे टीकात्मक परिक्षण करा.
- २) स्थूल अर्थशास्त्र म्हणजे काय? स्थूलअर्थशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1190
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Oct/Nov 2018
Economics - VI (Compulsory)
(Economics of Development)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i. All questions are compulsory.
- ii. Use black or blue pen only.
- iii. Use pencil for diagrams.
- iv. Use of any signs, affecting attention is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणातीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

- a) Fill in the blanks.(Attempt all) 05
 1. In the concept of sustainable development implexis has given on present generation with.....
 2. Classical economist has accepted thepolicy of Government in Economic Activity.
 3. In 1960 W.W.Rostow has written the Book entitled.....
 4. Incremental capital output ratio= $\frac{\text{.....}}{\text{Increase in production}}$.
 5.sector of the economy is known as primary sector.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) चिरंतन विकासाच्या संकल्पनेत वर्तमान पिढीबरोबरविकासावर भर दिला जातो.
- २) सजातनवादी अर्थशास्त्रज्ञांनी आर्थिक क्षेत्रात सरकारच्याधोरणाचा स्विकार केला.
- ३) १९६० मध्ये डब्लू.डब्लू रोस्टो यांनीहा ग्रंथ लिहिला.
- ४) सिंमात भांडवल उत्पादन प्रमाण= $\frac{\text{.....}}{\text{उत्पन्नातील वाढ}}$.
- ५)क्षेत्र हे अर्थव्यवस्तेचे प्राथमिक क्षेत्र म्हणून ओळखले जाते.

b) Answer in a sentence.(Attempt all) 05

1. Who has written the book 'Das Capital'.
2. What is meant by investment criteria?
3. Who has written the book entitled 'Business Cycles'.
4. How many stages are economic growth, According to W.W.Rostow.
5. Which two economists stated the Theory of optimum population?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.(सर्व अनिवार्य)

१. दास कॅपिटल हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
२. गुंतवणुकीचा निकष म्हणजे काय?
३. 'व्यापार चक्रे' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
४. डब्लू.डब्लू रोस्टो यांच्या मतानुसार आर्थिक वृद्धीच्या किती अवस्था आहेत?
५. पर्यटन लोकसंख्येच्या सिद्धांत कोणत्या दोन अर्थतज्ञांनी मांडला?

Q.2 a) Explain concept/terms/units/events (any two). (Word limitation minimum 60 for each answer) 10

1. Economic Growth.
2. Socialism.
3. Optimum Population.
4. Vicious circle of poverty.

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. आर्थिक वृद्धी;
२. समाजवाद;
३. पर्याप्त लोकसंख्या;
४. दारिद्र्याचे दुष्टचक्र.

b) Attempt in short(any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

1. Explain the merits of capital intensive production technique.
2. Explain Rosenstein Rodan's Big Push Theory.
3. Explain the Role of Nano Technology in Agriculture sector development.
4. Write the determinants of saving.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

१. भांडवलप्रधान उत्पादन तंत्राचे गुण स्पष्ट करा.
२. रोझेन्सटाइन रोडान यांचा जोराचा धक्का सिद्धांत स्पष्ट करा.
३. नॅनो तंत्रज्ञानाची कृषिक्षेत्राच्या विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.
४. बचत निधारित करणारे घटक लिहा.

Q.3 Answer in details(Any One). (Word limitation 200 for each answer)

20

1. Explain the marx's Theory of Economic Development.
2. Explain the Role of Agriculture sector and Industrial sector in economic development.

सविस्तर उत्तर लिहा.(कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

१. मार्क्स यांचा आर्थिक विकासाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
२. आर्थिक विकासातील कृषी क्षेत्र व औद्योगिक क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1301
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2018
Economics - XIII
Research Methodology

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Direct observation is----- source of data collection.
- 2) There are----- steps in research process.
- 3) In interview minimum ----- person came together.
- 4) First of all fisher used ----- method.
- 5) In research personal ----- is necessary.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) प्रत्यक्ष निरीक्षण हे ----- माहिती गोळा करण्याचे साधन आहे.
- २) संशोधन प्रक्रियेच्या ----- पायऱ्या आहेत.
- ३) मुलाखतीमध्ये कमीत कमी ----- व्यक्ती एकत्र येतात.
- ४) सर्वात प्रथम फिशरने ----- पद्धतीचा वापर केला.
- ५) संशोधन व्यक्तीगत ----- आवश्यक आहे.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) What is Questionnaire?
- 2) What is hypothesis?
- 3) Write the two method of data collection?
- 4) What do you mean by one dimensional diagram?
- 5) What is methodology?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) प्रश्नावली म्हणजे काय ?
- २) गृहीतकृत्य म्हणजे काय?
- ३) माहिती संकलनाच्या दोन पद्धतीची नावे लिहा.
- ४) तुमच्या मते एक आकारात्मक चित्र म्हणजे काय?
- ५) संशोधनपद्धती म्हणजे काय?

- Q.2 A) Explain concepts/terms/units/events(any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Public documents.
 - 2) Concepts
 - 3) Research design
 - 4) Graphs of frequency distribution.
- अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० आहे)
- १) सार्वजनिक प्रलेख
 - २) संकल्पना
 - ३) संशोधन आराखडा
 - ४) आवृत्ती वितरण बिंदू रेखीय चित्र
- B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) State the types of schedule.
 - 2) Explain the meaning of Diagnostic research design.
 - 3) Write on interview.
 - 4) Write the motivating factors of social research.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) अनुसूचीचे प्रकार सांगा.
- २) निदानात्मक संशोधन आराखड्याचा अर्थ स्पष्ट करा.
- ३) मुलाखतीवर लिहा.
- ४) सामाजिक संशोधनाचे प्रेरक घटक लिहा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 words)

- 1) Explain the research process.
- 2) State the types of primary data collection.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) संशोधन प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- २) प्राथमिक माहिती संकलनाचे प्रकार सांगा.

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1301
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2018
Economics - XIII
Regional Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) Balance regional development was objective of ----- industrial policy.
- 2) ----- is economic capital of India.
- 3) In backward region given the preference for start the industry from-----year.
- 4) Area development programme accepted in----- five year plan.
- 5) Area approach system was accepted in ----- five year plan.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) समतोल प्रादेशिक विकास करणे हे ----- च्या औद्योगिक धोरणाचे उद्दिष्ट होते.
- २) ----- ही भारताची आर्थिक राजधानी आहे.
- ३) मागास भागात ----- पासून उद्योग सुरू करण्यास प्राधान्य देण्यात आले.
- ४) प्रादेशिक विकास कार्यक्रम ----- पंचवार्षिक योजनेत स्वीकारला गेला.
- ५) 'एरिया अप्रोच सिस्टीमचा' स्विकार ----- पंचवार्षिक योजनेत केला गेला.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) What is the globalization?
- 2) State the period of Tenth five year plan.
- 3) Which five year plan was related to agriculture?
- 4) When was established 'National committee for the development of backward area'?
- 5) Give the formula of per –capita income.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा(सर्व अनिवार्य)

- १) जागतिकीकरण म्हणजे काय?
- २) दहाव्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी सांगा.
- ३) कोणती पंचवार्षिक योजना कृषीशी संबंधित होती?
- ४) मागास भागाचा विकास करण्यासाठी 'राष्ट्रीय समिती' कधी स्थापन करण्यात आली?
- ५) दरडोई उत्पन्नाचे सूत्र द्या.

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Regional policy
- 2) Social sector
- 3) Historical evidence
- 4) Regional income.

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) प्रादेशिक धोरण
- २) सामाजिक क्षेत्र
- ३) ऐतिहासिक पार्श्वभूमी
- ४) प्रादेशिक उत्पन्न.

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the relation between liberalization and regional policy.
- 2) Explain the role of agro-based industry in economic development.
- 3) State the need of regional economics.
- 4) Explain the alternate regional policy

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) उदारीकरण आणि प्रादेशिक धोरण यातील संबंध स्पष्ट करा.
- २) आर्थिक विकासातील कृषीवर आधारित उद्योगांची भूमिका स्पष्ट करा.
- ३) प्रादेशिक अर्थशास्त्राची गरज सांगा.
- ४) पर्यायी प्रादेशिक धोरण स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Describe the effect of liberalization on regional development.
- 2) Explain the role of agriculture and industry in development of India.

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) उदारीकरणाचे प्रादेशिक विकासावरील परिणाम स्पष्ट करा.
- २) भारताच्या आर्थिक विकासातील कृषी व उद्योगाची भूमिका स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1374
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination Oct/Nov 2018
Economics - III (Compulsory)
(Price Theory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All question are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) The number of Main Production factors is _____.
- 2) According to Dr. Marshal, "Fixed Cost" means _____ cost.
- 3) Risk Theory of Profit stated by _____.
- 4) In the _____ Market Producer or Seller is Price Maker or determiner
- 5) "Limit Pricing Model" is stated by _____

रिकांम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) उत्पादनाच्या प्रमुख घटकांची संख्या _____ आहे.
- 2) डॉ. मार्शल यांच्या मते, "स्थिर खर्च" म्हणजे _____ खर्च होय.
- 3) नफ्याचा धोका पत्करण्याचा सिद्धांत _____ यांनी मांडला.
- 4) _____ बाजारात विक्रेता किंवा उत्पादक किंमत निर्माता असतो.
- 5) "सीमा किंमत प्रारूप" _____ यांनी मांडले.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) In which book Ricardo stated 'Rent theory'?
- 2) What is meant by 'Market'?
- 3) Who stated the 'Liquidity Preference Theory'?
- 4) What is mean by Production Function?
- 5) What is mean by Monopoly?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) रिकार्डो यांनी 'खंड सिद्धांत' कोणत्या ग्रंथात मांडला ?
- 2) 'बाजार' म्हणजे काय?
- 3) 'व्याजाचा रोखता पसंती सिद्धांत' कोणी मांडला ?
- 4) उत्पादन फलन म्हणजे काय?
- 5) मक्तेदारी म्हणजे का?

Q.2A) Explain Concepts / terms / Units / events (any two):
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

1. Perfect Competition
2. Advertisement
3. Average Fixed Cost
4. Limit Pricing

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) पूर्ण स्पर्धा
- 2) जाहीरात बाजी
- 3) सरासरी स्थिर खर्च
- 4) सीमा किंमत

B) Attempt in short (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Explain the Internal Economies of firm.
- 2) Explain in short Loanable Fund theory of interest.
- 3) State the importance of Market Equilibrium
- 4) Write the features of Oligopoly.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) उत्पादन संस्थेच्या अंतर्गत बचती स्पष्ट करा.
- 2) व्याजाचा कर्जाऊ निधी सिद्धांत थोडक्यात स्पष्ट करा.
- 3) बाजार संतूलनाचे महत्व सांगा
- 4) अल्पाधिकाराची वैशिष्ट्ये लिहा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is "Rent"? Explain the Recardian theory of Rent.
- 2) What is Long run Cost? Explain the causes of 'U' shape of LAC curve.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- 1) खंड म्हणजे काय? रिकार्डोचा खंड सिद्धांत स्पष्ट करा.
- 2) दीर्घकालीन सरासरी खर्च म्हणजे काय? LAC वाक्राच्या 'U' आकाराची कारणे स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1375
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination Oct/Nov 2018
Economics - IV (Compulsory)
(Money Banking & Finance)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

1. Life Insurance business was nationalized in the year _____.
2. In the financial structure _____ works as apex institution.
3. The banking regulation act was passed in the year _____.
4. On the purchasing of shares, shareholder gets _____.
5. According to Grasham's law _____ drives good money out of circulation.

रिकाऱ्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य):

- 1) जीवन विमा व्यवसायाचे राष्ट्रीयकरण _____ साली झाले.
- 2) भारतातील वित्तीय रचनेत _____ शिखर संस्था म्हणून कार्य करते.
- 3) बँक नियमन कायदा हा _____ साली पास झाला.
- 4) रोखे बाजारात रोखे खरेदी करणाऱ्यांना _____ मिळते
- 5) ग्रॅशमच्या नियमानुसार _____ चांगल्या चलनास व्यवहारातून हाकलून लावते.

B) Answer in a sentence (attempt all):

05

- 1) Which is the apex bank of co-operative banks?
- 2) State the name of India's Central bank.
- 3) Which transactions are completed by 'E-banking'?
- 4) When was started regional rural banks in India?
- 5) Which metals are used in bimetallism?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य):

- 1) सहकारी बँकेची शिखर बँक कोणती आहे?
- 2) भारताच्या मध्यवर्ती बँकेचे नाव सांगा.
- 3) 'इ-बँकींग' द्वारे कोणते व्यवहार पूर्ण केले जातात.
- 4) भारतात प्रादेशीक ग्रामीण बँकाची सुरुवात केंव्हा झाली
- 5) द्विधातुक चलन पद्धतीमध्ये कोणत्या धातूचा उपयोग होतो.

Q.2A) Explain concepts / terms / units / events (any two):

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Paper money
- 2) Bank
- 3) Lead bank
- 4) Credit Control.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन):

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) कागदी पैसा
- 2) अधिकोष
- 3) अग्रणी बँक
- 4) पत नियंत्रण

B) Attempt in short (any two):

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write the main principles of creation of paper currency.
- 2) State the functions of NABARD.
- 3) Write the main functions of Reserve Bank of India.
- 4) State the Indian banking structure.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन):

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) कागदी चलन निर्माण करण्याची प्रमुख तत्वे लिहा.
- 2) नाबार्डची कार्ये सांगा
- 3) भारतीय रिझर्व बँकेची प्रमुख कार्ये लिहा.
- 4) भारतीय बँक संरचना सांगा.

Q.3 Answer in detail (any one):
(Word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) What is money market? Explain the role of money market in Indian economy.
- 2) State the definition of money. And explain the functions of money.

सवीस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक):

(किमान शब्द मर्यादा. प्रत्येक उत्तरास 200 शब्द)

- 1) नाणे बाजार म्हणजे काय? भारतीय अर्थव्यवस्थेतील नाणे बाजाराची भुमिका स्पष्ट करा.
- 2) पैशाची व्याख्या सांगा आणि पैशाची कार्ये स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- K-1383
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination Oct/Nov 2018
Economics - VIII (Compulsory)
(Statistical Methods)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use of simple calculator is permitted.
- iv) Use pencil of diagrams.
- v) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) साध्या गणकयंत्राच्या वापरास परवानगी आहे.
- iv) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- v) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1A) Fill in the blanks (attempt all):

05

- i) If X:- 17, 19, 13, **, 15. It's mean is '15' then the value of '**' = _____.
- ii) The value of co-efficient of correlation is always lies between _____.
- iii) $\Sigma f =$ _____
- iv) $P_{01} = \frac{\Sigma P_1 q_0}{\Sigma P_0 q_0} \times 100$, this formula of index number is given by _____.
- v) The sum of the deviation from means is _____

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- i) जर
X:- 17, 19, 13, **, 15 या संख्यांचे माध्य (mean) 15 आहे, तर '**' ची किंमत= _____
- ii) सहसंबंध गुणकाचे मुल्य नेहमी _____ च्या दरम्यान असते.
- iii) $\Sigma f =$ _____
- iv) $P_{01} = \frac{\Sigma P_1 q_0}{\Sigma P_0 q_0} \times 100$, हे निर्देशांकाचे सूत्र _____ यांनी दिले आहे.
- v) माध्यापासून घेतलेल्या पद मूल्यांच्या विचलनांची बेरीज _____ असते.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- If $X: 7,7,7,7,7$ then derive the coefficient of variation.
- If $\Sigma x = 150$, and $N=50$, Derive the mean.
- Write down the formula of Fisher's index number.
- What is meant by correlation?
- What do you understand by tabulation?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- जर
 $X: 7,7,7,7,7$ असेल तर विचलनाचे सहगुणक काढा.
- जर $\Sigma x = 150$, आणि $N=50$ तर माध्य काढा.
- फिशरचा निर्देशांक काढण्याचे सूत्र लिहा.
- सहसंबंध म्हणजे काय?
- सारणी करणातून आपणास काय समजते ?

Q.2A) Explain concept / terms / units / event (any two)

10

- Secondary data
- Questionnaires
- Calculate the median from the following data.

marks:	5	7	2	13	19	4	25
f:	2	3	5	1	2	5	2

- Derive the fisher's index number from the following values:
 $\Sigma P_0 q_0 = 3868$, $\Sigma P_1 q_0 = 2804$
 $\Sigma P_0 q_1 = 3383$, $\Sigma P_1 q_1 = 2665$

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- द्वितीयक सामग्री
- प्रश्नावली
- खालील माहितीवरून मध्यगा काढा

गुण :	5	7	2	13	19	4	25
f:	2	3	5	1	2	5	2

- खालील दिलेल्या मूल्यांच्या आधारे फिशरचा निर्देशांक काढा.
 $\Sigma P_0 q_0 = 3868$, $\Sigma P_1 q_0 = 2804$
 $\Sigma P_0 q_1 = 3383$, $\Sigma P_1 q_1 = 2665$

(B) Attempt in short (any two)

- What are the uses of dispersion?
- Explain the merits of range.
- Calculate mean deviation from median from the following data
Marks :- 40, 50, 30, 10, 20.
- What does correlation co-efficient measure?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- विचलनाचे उपयोग काय आहेत ?
- विस्ताराचे गुण स्पष्ट करा.
- खालील महितीतून मध्यगा पासून मध्य विचलन काढा.
गुण :- 40, 50, 30, 10, 20.
- सहसंबंध सहगुणक कशाचे मापन करतो ?

Q.3 Answer in detail (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

- What is an index number?
Explain its uses and limitations.
- The scores of two batsmen 'A' and 'B' in ten one day matches are given below:

A:	32	28	47	63	71	39	10	60	96	14
B:	19	31	48	53	67	90	10	62	40	80

Find out who is more consistent?

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- निर्देशांक म्हणजे काय? निर्देशांकाचे उपयोग आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
- 'A' आणि 'B' ह्या दोन फलंदाजाचे दहा एकदिवशीय स्पर्धेतील धावसंख्या खालील प्रमाणे दिलेली आहे.

A:	32	28	47	63	71	39	10	60	96	14
B:	19	31	48	53	67	90	10	62	40	80

कोण जास्त सातत्यपूर्ण आहे? ते काढा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- K-1182
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Oct/Nov 2018
Economics - II (Compulsory)
(Indian Economy)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतेही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) India's fifth five year plan was
- 2) The Book "Poverty in India" is written by
- 3) According to 2011 Census Report the death rate of Maharashtra is
- 4) In the year ----- the India's New Economic Policy was announced.
- 5) ----- sector Disguised unemployment is found.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारतातील पाचव्या पंचवर्षीक योजनेचा कालावधी ----- होता.
- २) "भारतातील दारिद्र्य" हा ग्रंथ ----- यांनी लिहीला.
- ३) २०११ च्या जनगणना अहवालानुसार महाराष्ट्रातील मृत्युदर ----- आहे.
- ४) भारतातील नविन आर्थिक धोरणाची घोषणा ----- या वर्षी करण्यात आली.
- ५) छुपी बेकारी ----- क्षेत्रात आढळते.

B) Answer in sentence (attempt all):

05

- 1) In which year "Swarna Jayanti Shahari Rozgar Yojna" was announced?
- 2) What is meant by poverty?
- 3) Write the meaning of Death Rate.
- 4) Write the meaning of population Density.
- 5) Who is the Ex-office Chairman of India's Planning Commission.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) “सुवर्ण जयंती शहरी रोजगार योजना” कोणत्या वर्षी घोषित करण्यात आली.
- २) दारिद्र्य म्हणजे काय ?
- ३) मृत्यूदराचा अर्थ लिहा.
- ४) लोकसंख्येच्या घनतेचा अर्थ लिहा.
- ५) भारतीय नियोजन मंडळाचे पदसिद्ध अध्यक्ष कोण असतात.

Q.2 A) Explain concepts/terms/units/events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Planning
- 2) Life Expectancy
- 3) Poverty
- 4) Literacy

अ) संकल्पना / संज्ञा/ घटक/ घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) नियोजन
- २) आर्युमान
- ३) दारिद्र्य
- ४) साक्षरता

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the Gandhian Plan.
- 2) Explain the characteristics of Natural Resources.
- 3) Write the causes of Unemployment.
- 4) Write the objectives of 12th five year plan.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) गांधीवादी योजना स्पष्ट करा.
- २) नैसर्गीक संसाधनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

- ३) बेकारीची कारणे लिहा.
- ४) बाराव्या पंचवार्षिक योजनेची उद्दिष्ट्ये लिहा.

Q.3 Answer in detail (any one) 20
(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain in detail the characteristics of Indian Economy.
- 2) What is meant by Unemployment? Explain the causes of unemployment and suggest the remedies.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) भारतीय अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) बेकारी म्हणजे काय? बेकारीची कारणे स्पष्ट करा आणि त्यावर उपाय सूचवा.